

**SLUTTINNLEGG**  
**TIL**  
**NORGES HØYESTERETT**

Tromsø, 24. januar 2024

**Sak nr.:** 23-101553SIV-HRET  
23-101689SIV-HRET

Sak 23-101553SIV-HRET

**Ankende part:** Finnmarkseiendommen / Finnmarkkuopmodat (FeFo)

**Prosessfullmektig:** Advokat Frode A. Innjord  
Advokatfirmaet Hjort AS  
Postboks 471 Sentrum, 0105 Oslo

**Partshjelper:** Máhkarávju siida v/leder Mathis M. Somby  
9730 Karasjok

**Prosessfullmektig:** Advokat Brynjar Østgård  
Advokatfirmaet Østgård DA  
Postboks 1151  
9261 Tromsø

**Ankemparter:** Kárášjoga Sámiid Searvi / Karasjok Sameforening m.fl.

**Prosessfullmektiger:** Advokat Caroline Lund  
Advokatfirmaet Lund & Co DA  
Akersgaten 30  
0158 Oslo

Advokat Lasse G. Våg  
Advokatfirmaet Lund & Co DA  
Akersgaten 30  
0158 Oslo

Sak nr.: 23-101689SIV-HRET

**Ankende parter:** Partene under «Guttormgruppen»

**Prosessfullmektig:** Advokat Jan Fougner  
Advokatfirmaet Wiersholm  
Postboks 1400 Vika  
0115 Oslo

**Ankende parter:** Reinbeitedistrikt 13  
Reinbeitedistrikt 16

**Prosessfullmektig:** Advokat Erlend A. Methi  
Advokatfirmaet Wiersholm  
Postboks 1400 Vika  
0115 Oslo

**Ankemotpart:** Finnmarkseiendommen / Finnmarkkuopmodat (FeFo)

**Prosessfullmektig:** Advokat Frode A. Innjord  
Advokatfirmaet Hjort AS  
Postboks 471 Sentrum, 0105 Oslo

**Partshjelper:** Máhkarávju siida v/leder Mathis M. Somby  
9730 Karasjok

**Prosessfullmektig:** Advokat Brynjar Østgård  
Advokatfirmaet Østgård DA  
Postboks 1151  
9261 Tromsø

Jeg viser til frist for sluttinnlegg til i dag, og inngir følgende sluttinnlegg på vegne av Máhkarávju siida som partshjelper til fordel for FeFo, jf. tvl. § 15-7 første ledd litra a):

## Påstand

Det legges for Høyesterett ned påstand i tråd med FeFos påstand hva gjelder tvistegjenstanden i begge saker.

Hva gjelder saksomkostninger, er Máhkarávju siida innvilget fri sakførsel, og det legges ned påstand i samsvar med rettshjelploven § 23.

Etter dette legges for Høyesterett ned slik ærbødig

p å s t a n d :

Sak 23-101553SIV-HRET: FeFo mot Karasjok Sameforening mfl:

1. Finnmarkseiendommen frifinnes.
2. Ankemotpartene dømmes til – in solidum – å erstatte det offentlige sakens omkostninger.

Sak nr.: 23-101689SIV-HRET: Partene under «Guttormgruppen» mfl mot FeFo:

1. Anken forkastes.
2. De ankende parter dømmes til – in solidum – å erstatte det offentlige sakens omkostninger.

## Påstandsgrunnlag

For begge saker gjelder at det ikke foreligger en slik bruk fra lokalbefolkningen i alders tid før 1751 som kan begrunne lokal, kollektiv eiendomsrett – i den forstand man i dag i norsk tingsrett klassifiserer eiendomsrett – til de omtvistede geografiske områder.

Spørsmålet blir derfor om det etter 1751 er opparbeidet en lokal, kollektiv eiendomsrett i moderne forstand.

Máhkarávju siida vil anføre at slik eiendomsrett ikke er opparbeidet, og i særlig grad når man ser den lokale bruken i lys av, og parallelt med, de statlige disposisjoner og reguleringer som etter hvert manifesterte seg.

Men heller ikke befolkningens bruk alene – om man ser bort fra statens rolle – har vært av den art at kollektiv eiendomsrett er opparbeidet. Til det har det vært for divergerende grupper og bruk, og særlig i og med at den gamle veidesiidaen var i oppløsning. Det er flere grupper som har brukt ulike deler av området, og dels overlappende med brukere utenfra. Et slikt sammensatt bruksbilde gir ikke grunnlag for noen enhetlig, kollektiv eiendomsrett. Det gir derimot grunnlag for konkrete bruksrettigheter for ulike grupper i ulike områder, og slike anerkjennes jo fullt ut under finnmarksloven.

Det er altså ingen slik *felles* bruk av hele området at det er grunnlag for noen tilsvarende *felles* opparbeidelse av *kollektiv* eiendomsrett.

Bruk fra andre grupper enn de som har bebodd Karasjok/Avjovarre, både fra nomadiserende og annetsteds fastboende, og dessuten – økende med årene – bruk fra almenheten/tilreisende turister o.a., svekker den tingsrettslige effekt – effekt i retning av eiendomsrett – av den bruk som lokalbefolkningens forskjellige grupper har utøvet. Konkurrerende bruk vil tvert om kunne utfordre en lokal eierpretensjon, ved at andre grupper har opparbeidet tinglige rettigheter i det omtvistede geografiske område.

Til spørsmålet om opparbeidelse av eiendomsrett på lokalbefolkningens hånd, vil Máhkarávju siida anføre at den nomadiske reindriften – som jo for øvrig strekker seg til dels langt ut over det omtvistede geografiske område – uansett ikke kan inngå i den bruk som skal tas i betraktning ved bedømmelsen av om lokal, kollektiv eiendomsrett er opparbeidet.

De disposisjoner som typisk bygger på posisjonen som *eier*, er foretatt av staten. Statens disposisjoner, lovverk og øvrige reguleringer, jordutvisninger og overskjøtninger, samt den alminnelige oppfatning på statlig hold, på lokalt hold og generelt om staten som eier, underbygger at staten måtte ansees som eier i tingsrettslig forstand på det tidspunkt det omtvistede geografiske området ble overført til FeFo, og naturligvis også langt tidligere. Dette gjelder selv for de statlige disposisjoner som måtte bygge på et – fra midten av 1800-tallet – syn om at samenes tradisjonelle bruk var precario.

De begrensede tingsrettslige rettigheter som i alders tid er opparbeidet lokalt, er fortsatt i behold. Det er således ikke tale om å berøve noen personer eller grupper de bruksrettsposisjoner som er opparbeidet.

Videre skal FeFo – som et representativt organ for Finnmarks befolkning – forvalte den felles jord i Finnmark som en form for almenning, bl.a. for å imøtekomme det endrede syn på statens uinnskrenkede eierskap, som i dag anses som en foreldet lære, og for å imøtekomme Norges folkerettslige forpliktelser.

## Rettsregler

Begge saker skal avgjøres på basis av norsk tingsrett, hvor man herunder også tar hensyn til de særlige samiske forhold og rettsoppfatninger, jf. finnmarksloven § 29.

Norges folkerettslige forpliktelser er tilfredsstillt. Rettighetskartleggingen under finnmarksloven gjelder således ikke tilfredsstillelse av f.eks. ILO nr. 169 art.14 nr. 1, men derimot kartlegging av konkrete rettigheter innenfor rammen av norsk tingsrett; det vises i denne forbindelse til eksempelvis Nesseby-dommen avsnitt 194.

## Bevis

Det påberopes de bevis som fremlagt for Utmarksdomstolen og i tillegg de ytterligere som er nye for Høyesterett.

Tromsø, 24. januar 2024  
Advokatfirmaet Østgård DA

Brynjar Østgård,  
advokat